

رابطه اقتصادی ایران و چین، مربوط به این دولت و دولت‌های قبل نیست، از سالیان دور دو کشور به جهت قرابت‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در کنار یکدیگر بودند و مهم‌تر آنکه ایران در سخت‌ترین روزهای خود چه ۸ سال جنگ تحمیلی و چه جنگ اقتصادی که کشورهای غربی به راه انداختند، همواره در کنار ایران بوده است و همواره سران این کشور به صورت رسمی اعلام کردند که تحریم‌های یکجانبه آمریکا را نمی‌پذیرند. به اعتقاد مجیدرضا حریری به خاطر افرادی که به صورت غیرکارشناسی غرمی‌زند نباید رابطه دو کشور مخدوش شود. افرادی که وقتی می‌بینند چین سمت عربستان رفته است، عملکرد دولت را زیر سؤال می‌برند و وقتی به سمت ایران می‌آید اسم آن را خاک فروشی می‌گذارند. در ادامه با مجیدرضا حریری، رئیس اتاق مشترک ایران و چین گفت‌وگویی داشتیم که از نظر تان می‌گذرد.

روابط ایران و چین چگونه تعریف شده است که همواره دو کشور با وجود تنش سیاسی که در ایران وجود دارد، روابط تجاری و اقتصادی خود را حفظ کردند؟

اگر به صورت تاریخی به این موضوع نگاه شود از زمان اشکانیان ما با چین رابطه اقتصادی، سیاسی، تجاری و فرهنگی داشتیم و بعدها در قرون جدیدتر مبحث جاده ابریشم مطرح شد. همیشه جریان تجارت غربی و شرقی بوده است اما در نقطه مرکزی همیشه ایران پایگاه تجارت بوده است. ایران با چین همواره ارتباطات تاریخی داشته و تجار ایرانی، اسلام را به چین بردند به همین دلیل بخش بزرگی از مردم چین مسلمان هستند. در نواحی غربی چین مساجد وجود دارد که اشعار شعرای ایرانی در کتیبه‌های آنجا هست. این نشان می‌دهد ایران و چین رابطه فرهنگی دیرینه هم داشته‌اند.

از سال ۱۹۷۲ میلادی رابطه جدیدی با دولت چین بعد از انقلاب اکتبر آن برقرار شد. البته از سال ۱۹۵۲ میلادی رابطه اقتصادی ایران و چین توسعه پیدا کرد. اما در ایران بعد از آنکه انقلاب اسلامی آغاز و در چین سیاست درهای باز اجرا شد، روابط دو کشور پررنگ‌تر شد. جمهوری اسلامی ایران، رژیمی بود که از نظر سیاست جهانی و دیدگاه به سیاست‌های شرق نزدیک‌تر

بود. ما مواضع ضد سرمایه‌داری داشتیم به همین دلیل گرایش و تمایل به غرب نداشتیم. در جریان ۸ سال جنگ تحمیلی، چینی‌ها به ما کمک می‌کردند و از سویی این کشور تنها کشوری است که از بعد از انقلاب اسلامی تمام رؤسای جمهور ما به کرات به این کشور سفر داشته‌اند. تمام رؤسای جمهور چین هم بعد از انقلاب اسلامی به غیر از یک نفر به ایران سفر داشتند. ما کشوری نداریم که قدرت اقتصادی باشد و با آن این‌گونه ارتباط داشته باشیم. لذا ایران و چین کمترین نوسان را در ارتباط تجاری و اقتصادی خود داشتند و همواره ارتباطات ما با چین منظم و تا حد امکان تسهیل شده بوده است. در این میان باید تأکید کرد که بخش خصوصی دو کشور بخوبی یکدیگر را پیدا کردند و همکاری‌های مشترک را دنبال می‌کنند.

در اکثر سال‌ها تراز تجاری بین ایران و چین، به نفع ایران مثبت بوده است. در اکثر این سال‌ها و به استناد آمار گمرک ما بیشتر به چین کالا فروخته‌ایم، برعکس آنکه برخی‌ها فکر می‌کنند که چین بیشتر کالا به ایران فروخته است. اهمیت تجاری بین ایران و چین همواره وجود داشته است و تحریم‌هایی که اروپا و آمریکا در مقاطع مختلف بر ما تحمیل کردند، یکسری نقض در رابطه با چین برقرار کرده است که البته چین هم به عنوان یک اقتصاد بزرگ بین‌المللی از این تحریم‌ها متأثر می‌شود و خیلی از بنگاه‌های بزرگ چینی به خاطر تحریم‌ها نمی‌توانند با ظرفیت ۱۰۰ درصد خود با ما همکاری کنند. اما در دهه است که چین بزرگترین خریدار نفت ایران است و در زمانی که نفت ایران از سوی آمریکا تحریم بوده است، چین خرید محدود خود را هم در آمارهای گمرک‌اش می‌آورد که نشان دهد که این تحریم‌ها را قبول ندارد. بعد از تحریم‌های یکجانبه‌ای که ترامپ رئیس جمهور آمریکا بر ایران اعمال کرد، تمام مقامات چین، بارها اعلام کردند که تحریم یکجانبه علیه ایران را به رسمیت نمی‌شناسیم و این روند ادامه دارد و قطعاً بخش قابل توجهی از صادرات ایران به چین، نفت و محصولات است که بر پایه نفت است. در زمان‌هایی که قیمت نفت کاهش پیدا می‌کند، در ارزش مبادلات هم اثر می‌گذارد. قاعدتاً وقتی ما به خاطر تحریم‌ها و محدودیت‌ها، دچار کمبود منابع ارزی می‌شویم واردات مان هم از چین کاهش پیدا می‌کند؛ در مقطع فعلی واردات ۲ هزار قلم کالا ممنوع شده است، چنین موضوعی بر حجم مبادلات تجاری با چین اثر می‌گذارد. ولی اراده از نظر سیاسی و اقتصادی بر مبنای توسعه است و مواضع تحریمی که

ایران با چین همواره ارتباطات تاریخی داشته و تجار ایرانی، اسلام را به چین بردند به همین دلیل بخش بزرگی از مردم چین مسلمان هستند. در نواحی غربی چین مساجد وجود دارد که اشعار شعرای ایرانی در کتیبه‌های آنجا هست. این نشان می‌دهد ایران و چین رابطه فرهنگی دیرینه هم داشته‌اند